

Szakvélemény

Amely készült a tokodaltárai sporttelep (hrsz 2455) területén lévő közterületi parkfák vizsgálatának eredményéről, különös tekintettel azok növényegészségügyi és közlekedés veszélyességi állapotáról, az esetlegesen szükséges tennivalókról!

A megbízást a tokodaltárai Önkormányzat Műszaki egysége adta.

A megbízásnak Richnovszky Andor E.V. növényvédelmi mérnök (NMNK 010033) tett eleget, az alábbiakban az ő szakvéleménye olvasható:

Általánosságban elmondható, hogy a pályát övező, illetve a pálya területén található jórészt spontán kialakuló növénytársulások egészségi állapota az országos átlagnak – ami igen kedvezőtlen és káros következményekkel jár – megfelelő. Kiemelten kezeltük a terület körül elhelyezkedő fák állapotát, ugyanis a község elképzelései között a terület reorganizációja, hasznosítása szerepel. A vizsgálat során a következő egyedek esetében találtunk jelentős egészségi veszélyességi problémát:

1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16 számmal jelöltük az azonosíthatóság érdekében.

A megállapítások:

Az **1-2-3-4-5** jelű **Spohora japonica** (japánakác) fák esetében a legnagyobb probléma a zavaróan sűrű állomány, mely a növekedést szinte lehetetlenné teszi (egymás árnyékolása, egymás elnyomása), a betegségeknek és a kártevőknek kedvező mikroklímát biztosítva. Ezt a negatív hatást erősíti a kezeletlen szinte burjánzó cserjeszint, melynek eltávolítás és szükségességének újra gondolása javasolt lenne.

Az említett 5 fa közül az **1-es** és **2-es** egy nagyobb fa árnyékában sínylődik, növekedése, (a szűkös tápanyag ellátottság miatt is) szinte nincs, a fák vegetálnak, kondicionálisan legyengültek, a hajtások korona palást felőli 1/3-a jelentős endogén rovarkártétellel terhelt. A jelen állapotban a növényvédelmi beavatkozás ezen két egyed esetében teljesen értelmetlen, **eltávolításuk, és a törvény szerinti pótlásuk javasolt szakmailag.**

A **3-4-5** egyedek jelentős koronavesztést szenvedtek el a kártevők tevékenysége miatt, az ág törés kockázata megnőtt, a kártétel megállítása gazdaságosan már nem végezhető el. Miután spontán növénytársulás ritkításával alakult ki az idők folyamán a mai állomány, így a szűk tenyészterület az említett három egyed esetében lehetetlenné teszi a további létüket, **eltávolításuk, és megfelelő feltételek közé történő pótló telepítés elvégzése javasolt!**

Mindezek után a megmaradó japánakác állományon elvégzendő korona alakítás, ifjítás hatására a felszabaduló „életter” rövid időn belül a maradó fák által betöltésre kerül!

A Gete utcai fasor már ránézésre is két problémát jelez:

- egyik a rendkívül sűrű egyedszám, mely előidézte, hogy egyes fák teljesen kiszorultak az életteréből, miáltal funkcionálisan az elvárásokat nem tudták betölteni, túl ezen a korábbi időszakok átgondolatlan, egyoldalú érdeket (emberi) szolgáló korona csonkolások kezeletlenül hagyása nyomán kialakult belső korhadás, törzs pusztulás oda vezetett, hogy

egyes egyedei a fasornak már csak torzóként vegetálnak, rontva a park esztétikai értékét. Ezek a fák kizárólag **Aesculus hippocastanum** faj képviselői (vadgesztenye). Rontott a helyzeten, hogy a település hosszú ideje nem képes a gesztenye aknázómolylevélhullást előidéző kártételével megbirkózni. (erre vonatkozóan már folyik az ajánlattétel előkészítése egy hatékony jelentős hatástartammal bíró eljárás alkalmazására). Az ép, egészséges egyedek életterének megnövelése (optimálissá tétele) valamint a maradó állomány koronaalakításának, ifjításának elvégzése céljából szakmailag mindenképpen szükségesnek tartanám a **beteg, gyakorlatilag menthetetlen egyedek eltávolítását**, és a törvény szerinti – más, optimális – termőhelyen történő pótlását. Ezáltal a maradéknál el lehetne kezdeni az ideális állapot kialakítását, a szükséges növényvédelmi kezelések elvégzését, egy szép, mutatós, egészséges fasor kialakítását. **Ehhez a beteg, menthetetlen egyedek eltávolítása csak az első lépés lenne! Jelölésük: 6-7-8-9-10-11-12-13**

A jelenátalakítás a két utcával határolt oldalon futó fasort érinti, azonban fontosnak tartanám a tenispálya ÉK-i sarkában álló, teljesen felnyurgult, oldalágait elvesztő, de mindezek ellenére egészséges állapotot mutató Platanus sp. (platánfa) felszabadítását, környezetében optimális tenyészterület kialakítását elvégezni. Ehhez szükséges lenne a **14-el jelölt brutális méretű, de erőteljes közlekedés veszélyességgel bíró Populus nigra (nyárfa) eltávolítása**, ugyanis a fényhiányos közeg miatt olyan torz, súlypont-aránytalan és kitörés, kidőlés veszélyes állapotba került, hogy megtartása jelentős kockázattal bír a közlekedő személyek épségére! Metszéssel, alakítással nem látom lehetségesnek a helyzetének javítását, így javaslom a kitermelését, és a törvény szerinti pótlását egy optimális termőhelyen!

Ugyanez a véleményem – csak más okból kifolyólag – a **15 és 16 számmal jelzett Aesculus sp** (vadgesztenye) fákkal kapcsolatban. A helyüket a légtérben a koronaalakításon majdan áteső platán tökéletesen ki fogja tudni tölteni. A két kivágott fa pótlása ideális termőhelyen kötelező!

Ezek lettek volna a vizsgálat megállapításai, ezen beavatkozások elvégzése után a terület közlekedés veszélyessége jelentősen javul, csökken a kidőlési kockázattal bíró egyedek száma, megnő a maradottak számára a tenyészterület és az élettér, ami lehetővé teszi az állomány hatékonyabb, eredményesebb növényvédelmét, a parkfenntartás munkájának egyszerűbbé tételét, könnyítését, és ezzel együtt látványosabb eredmény elérését. Lehetővé válik az első mozzanat után a park használatba vétele, közhasznú célokra történő hasznosítása!

Pákozd, 2019. február 7.

